

A Szent Liturgiáról (11.)

A Szent Liturgia első ünnepélyes könyörgéssorozata a *nagy ekténia*. Görög elnevezése egyszerűen az *imádságból* származik. Hasonlít a nyugati litániákra. Ez az imádságfűzér tizenegy könyörgésből áll, amire nagyrészt az „Uram, irgalmazz” a válasz. (Lesz még hosszabb és rövidebb is a Liturgiában.) Mivel az első három része a békességért szól, nevezik „békességi ekténának” is.

S hogy mennyire fontos a békesség? Az alaphangot rögtön az első könyörgés megadja: „Békességben könyörögjünk az Urhoz.” Igen, mert ha békétlenség van bennünk, nem sokat ér az imádságunk: az áldozat felajánlása előtt ki kell békülnünk embertársunkkal (Mt 5,23-24). Utána rögtön „a mennyei békéért és lelkünk üdvösségéért” szól a könyörgés. Talán nem is gondoljuk, hogy erre irányul az egész liturgia. A mennyei békébe és boldogságba való eljutás életünk végső célja. Könyörögünk érte annak tudatában, hogy Jézus Krisztus, „a nagy békekövet” már elrendezte az odavezető utunkat. „Krisztus a mi békénk” – mondja Szent Pál apostol (Ef 2,14), az egész egyetemes Egyházra kiterjesztve a kiengesztelődés, a béke gondolatát: Isten kibékített magával mindent a földön és a mennyben, minthogy Krisztus a kereszten vére által békességet szerzett (Kol 1,20). Krisztus békéje tehát azért uralkodik a szívünkben (Kol 3,15), mert ugyanabban a testben egyesültünk, mert megváltott bennünket áldozati halálával. Jogosan mondjuk tehát, hogy Krisztus a nagy békekövet Isten és ember között. A Liturgiában pedig Krisztus megváltó kereszthalálát és feltámadását ünnepeljük, amivel megszerezte a nagy kiengesztelődést, a megbékélést Isten és közöttünk. Így már könyöröghetünk „az egész világ békességeért”, valamint az Egyház jólétéért és az egységért.

A békességért való könyörgés után a személyekért imádkozunk. Előbb szűkebb körben: a közösségért, azokért, „akik hittel, buzgósággal és istenfélelemmel” járnak a templomba, majd az egyházi vezetőkért és az egész népért imád-

kozunk, aztán még tágabb körben, a település és az egész vidék lakosaiért. Íme, az Egyház egyetemesége itt is megnyilvánul: senkit nem akar kihagyni az imádságból.

Hogy jó körülmények között élhessünk, imádkozunk a jó időjárásért, a bő termésért, majd ismét „a békességes időkért”. Milyen fontos ez, amikor a közvetlen közelünkben földrengés, néhány száz kilométerre háború van... Az ekténia a szükségben lévő emberek között felsorolja a hajózókat, az utazókat, a betegeket, a fáradozókat, még a foglyokat is. (S bizony, a régi mondás úgy szól: „Nem tudsz imádkozni? Szállj tengerre!” Ott meg lehet tanulni a viharban, a lélekvesztő vitorlášhajón.)

Az ekténia szövege nem feledkezik meg a belső nyugalomról sem. Kérjük az Urat, hogy mentsen meg „az aggodástól, haragtól és szűkségtől”, majd azért imádkozunk, hogy oltalmazzon meg a kegyelmével. Végül mindehhez az összes szent közbenjárását kérjük, elsősorban az Istenszüloét, és így ajánljuk „önmagunkat, egymást és egész életünket” Krisztusnak.

A záró papi fennhang visszatér a Szentháromság dicsőítésére. Mindazért, amit elé tártunk, őt illeti „a dicsőség, tisztelet és imádás”.

Ivancsó István